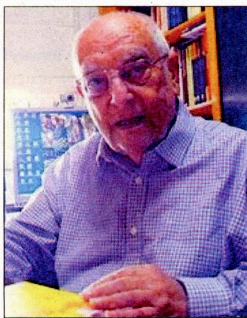

Dos veus per una llengua: homenatge a Joan Beltran i Curt Wittlin a Tortosa

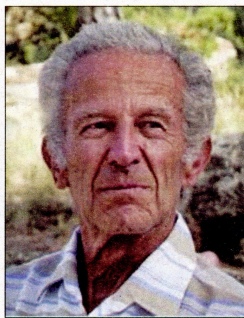
Durant aquesta setmana, la Biblioteca Marcel·lí Domingo de Tortosa ha estat escenari de la presentació dels dos llibres d'actes dels homenatges a dos figures cabdals de la cultura catalana: el lingüista Joan Beltran (Tortosa, 1933-2020) i l'historiador literari Curt Wittlin (Reinach, 1941-Tortosa 2019), tots dos membres distingits de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest doble acte ha servit per a recordar no només les seues trajectòries literàries i humanes, sinó també la seua aportació impagable al coneixement, la difusió i la dignificació de la llengua catalana.

Joan Beltran, fidel fins al moll de l'os a la llengua vernacle, va esmerçar la seua vida en l'estudi i la defensa del parlar tortosí, un subdialecte d'una riquesa expressiva formidable. La seua tasca com a lingüista, pedagog i divulgador ha estat fonamental per assegurar la presència del català meridional dins del corpus normatiu i per fer entendre que la diversitat dialectal no és un obstacle sinó una força del català. L'estimat Joan Beltran va actuar amb la

mateixa tenacitat i dignitat que el seu gran referent, Pompeu Fabra, aquell homenot que, amb precisió científica i voluntat patriòtica, va donar forma moderna a la llengua del país.

Curt Wittlin, suís de naixement i català d'esperit, va viure durant quinze anys a tocar de l'Ebre. Va ser un dels grans estudiosos de la literatura catalana medieval, sobretot del fratre dominic Francesc Eiximenis. Com a biògraf seu puc afirmar que la seua trajectòria és una lliçó de fidelitat cultural i d'amor intel·lectual

per una llengua que no era la nativa, però que va fer seua amb un rigor i una passió que encara avui ens commouen. Que un suís al·lònic pugui convertir-se en icona de la catalanitat diu molt de la potència cultural del nostre país quan no es posa límits a l'excel·lència.

Els grans literats catalans han estat històricament figures d'identificació col·lectiva. Així ho van demostrar els funerals multitudinaris durant la primera meitat de la centúria passada de mossèn Cinto Verdaguer, el 1902, i d'Àngel Guimerà, el 1924.

En el primer cas, es va plorar la pèrdua d'un poeta que havia donat corpus a la llengua moderna, en una obra que connectava amb la tradició i l'espiritualitat popular. En el segon, s'acomiajava qui havia portat el català a escenaris d'arreu del món, amb obres com *Terra baixa*, que s'han traduït i representat internacionalment. Aquell dol col·lectiu era una mostra d'admiració genuïna per la cultura pròpia i pels qui la fan créixer.

Tot això contrasta dolorosament amb el menyspreu i l'odi que demostren polítiques com la presidenta de la comunitat de Madrid, Isabel Díaz Ayuso, a la qual sembla que sentir parlar català li provoca urticària. Aquesta hostilitat no només és una falta de respecte cap a milions de parlants, sinó una ignorància sumptuosa del valor universal de tota llengua i cultura. Mentre uns senten rebuig pel que desconeixen, d'altres, com Wittlin i Beltran, van dedicar la vida a estimar i estudiar una llengua que és patrimoni d'Europa i del món. Tot i que Europa sembla que tampoc no se'n vulgui adonar. L'Eu-

Emigdi Subirats
escriptor

ropa dels pobles, respectuosa amb tota llengua i cultura, encara ens queda ben lluny justament perquè les Ayusos de torn borden fort des de Finlàndia passant per Suècia i fent cap a la península Ibèrica.

Els llibres d'actes presentats a Tortosa no són només homenatges pòstums, sinó també pedres fonamentals en la construcció de la memòria cultural del país. Són un testimoni del valor d'aquells que han lluitat per una llengua i una cultura sense esperar res a canvi, només pel compromís amb la catalanitat.